

**สรุปการประชุม Web conference คณะทำงานตอบโต้ภาวะฉุกเฉินและสาธารณสุข
ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย
วันศุกร์ ที่ 22 พฤษภาคม 2563 เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ
ชั้น 1 อาคาร 1 กรมอนามัย และห้องประชุมศูนย์อนามัยเขต**

- เป้าหมายของกรมอนามัยคือการดูแลเรื่องมาตรการผ่อนปรนของสถานประกอบการต่างๆให้มีการปฏิบัติภายใต้มาตรฐานของการผ่อนปรนและลงพื้นที่สำรวจ Rapid Survey เพื่อที่จะเป็นการสะท้อนภาพการทำงานของสถานประกอบการตามมาตรฐานที่กำหนด
- Thai Stop COVID ยังเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับสถานประกอบการที่ยังไม่ได้รับการผ่อนปรน เป็น plate form สำหรับการประเมินตนเองในระยะเตรียมการก่อนจะเปิดให้มีการผ่อนปรน ดังนั้น ให้ทีมภารกิจด้าน Operation และทุกศูนย์อนามัย เชิญชวนผู้ประกอบการใน Setting ที่ยังไม่ได้รับการผ่อนปรนเข้ามาประเมินตนเองเพื่อเตรียมการก่อนที่จะมีคำสั่งจากศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 สั่งให้เปิดการผ่อนปรนเมื่อทางศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 เปิดให้มีการผ่อนปรนใน Setting ดังกล่าวให้ผู้ประกอบการประเมินตนเองในเว็บไซต์ ไทยชนะ ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่รับรองโดยศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 อีกครั้ง
- ให้ไปทำแบบฟอร์มรองรับการทำ Rapid Survey โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นสถานประกอบการ ดูในการจัดการมาตรฐานต่างๆตามเกณฑ์ที่กำหนด และส่วนที่เป็นเจ้าหน้าที่ในการออกแบบการเก็บข้อมูลให้มีมาตรฐานเชิงคุณภาพ ซึ่งจะใช้การทำ Rapid Survey ในการกำกับดูแลสถานประกอบการว่าได้ดำเนินการตามเกณฑ์ที่กำหนดให้หรือไม่ โดยในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลการทำ Rapid Survey ควรทำหลังจากที่มีคำสั่งให้มีการผ่อนปรนตาม Setting ต่างๆ ผ่านไปแล้ว 7 วัน 1 ครั้ง และ หลังจาก 14 วัน อีก 1 ครั้ง
- จากการที่กรมอนามัยได้เข้าร่วมประชุมกับศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 ในประเด็นการประเมินตามมาตรฐานของ Setting ที่มีการผ่อนปรน กรมอนามัยได้รับหน้าที่ให้ดูในเรื่องคุณภาพของการประเมินว่าสถานประกอบการได้ปฏิบัติได้ตามที่ประเมินจริงหรือไม่ จากรายงานของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 ณ ขณะนี้ พบว่ามาตรการที่ยังมีปัญหา คือ การเว้นระยะห่าง โดยเฉพาะใน Setting ร้านอาหาร ร้านเสริมสวย ร้านอาหาร เครื่องดื่ม และตลาด
- ให้มีแผนการดำเนินงานของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะมีการผ่อนปรนในระยะต่อไปว่าจะมีการดำเนินการ มีขั้นตอนอย่างไรบ้างในการเปิดโรงเรียน มาตรฐานของโรงเรียน โดยร่วมกับสาธารณสุขจังหวัด

ภารกิจประสานงานและเลขานุการ (Liaison Team)

มติการประชุมและข้อสั่งการจากกระทรวงฯ

- ให้กรมอนามัยและกรมควบคุมโรคติดตามพฤติกรรมปฏิบัติตัวของประชาชนตามมาตรการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมอบหมายให้ทีม Operation ดำเนินการ

- ให้กรมอนามัยกำหนดมาตรฐานเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหอพักแพทย์ หอพักพยาบาล และเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และมอบกรมอนามัยกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และกระบวนการประเมินควบคุมกำกับสำหรับศูนย์เด็กเล็ก เพื่อประกอบการพิจารณาหากมีการเปิดศูนย์เด็กเล็กตามมาตรการผ่อนปรน ระยะที่ 3 โดยมอบหมายให้ทีม STAG ดำเนินการ

- ให้กรมอนามัย กรมควบคุมโรค และกรมสุขภาพจิต ติดตามการปฏิบัติตามของประชาชนตามมาตรการ Social Distancing ในสถานที่ต่างๆ ตามมาตรการผ่อนปรนระยะที่ 2 และมอบกรมอนามัย ร่วมกับกรมควบคุมโรคพิจารณากำหนดกลุ่มประชากรเสี่ยงหรือสถานที่เสี่ยง อาทิ ในโรงงานที่กำลังจะเปิดตามมาตรการผ่อนปรน หอพัก กลุ่มประชากรเสี่ยง กลุ่มพนักงานขับรถสาธารณะ ฯลฯ เพื่อการตรวจทางห้องปฏิบัติการและกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมอบหมายให้ทีม Operation ดำเนินการ

มติการประชุมและข้อสั่งการจากกรมอนามัย

- ให้ทีม STAG จัดทำคำแนะนำด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานใหม่(New norm) เช่น การทำความสะอาดหน้ากากอนามัยป้องกันใบหน้า(Face shield) การสวมถุงมือ รวมถึงคำแนะนำของกลุ่มวัย เช่น คำแนะนำสำหรับผู้สูงอายุที่บ้าน สถานที่ดูแล และผู้ดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น และรวบรวมแผนปฏิบัติการรายสัปดาห์ของศูนย์อนามัย

- ให้ทีม Operation ร่วมกับศูนย์ TSC ทบทวนรูปแบบการตรวจประเมิน เพื่อการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคCOVID-19 สำหรับกิจการหรือกิจกรรมที่ได้รับการผ่อนปรน เป็น Rapid Survey พร้อมทั้งทีมวิเคราะห์ข้อมูลและกำกับติดตามให้ชัดเจน และส่งต่อข้อมูลเพื่อการสื่อสาร

- ให้ทีม Liaison ติดตามข้อคำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 3/2563 เรื่อง แนวปฏิบัติตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 2) และประสาน ศบค. กลาง เพื่อรวบรวมรายชื่อและที่ตั้ง State และLocal Quarantine เพื่อส่งให้ศูนย์อนามัยลงพื้นที่ดำเนินการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 สำหรับศูนย์กักกันต่อไป

- ให้ทีม Finance & Admin จัดทำคู่มือแนวทางการเบิกจ่ายงบประมาณในภาวะวิกฤติของกรมอนามัย พร้อมให้การสนับสนุนคณะทำงานให้สามารถเบิกจ่ายได้ตามสิทธิและถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

- ให้คลังเตอร์อนามัยสิ่งแวดล้อมบรรจุแผนการเฝ้าระวังด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำ รวมถึงน้ำทิ้งภายใต้แผนการดำเนินงานปกติ

- ให้ทีมสถาบันพัฒนามาตรฐานเด็กฯ ทบทวนเอกสารวิชาการ คำแนะนำ และกลไกการเกิดโรคในกลุ่มเด็กเพื่อประกอบการจัดทำแผนการดำเนินการเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย"ECD Bubble Model" ให้มีความครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

- ให้ทุกศูนย์อนามัย ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการรายสัปดาห์ของศูนย์อนามัย มุ่งเน้นส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพและสุขลักษณะส่วนบุคคลอย่างต่อเนื่อง และร่วมดำเนินการกับสบส. เขต ผ่านกลไกอสม. สนับสนุนกลไกการดำเนินงานของชมรมอนามัยสิ่งแวดล้อม และประสานงานกับคณะทำงานประสานและสนับสนุนการดำเนินงานฯ เพื่อติดตามสถานการณ์ ความก้าวหน้าการดำเนินงาน ประสานข้อมูลวิชาการ และร่วมปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อมกับศูนย์อนามัยได้

ผลการดำเนินงาน

ด้านมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

ดำเนินการให้ความรู้ในประเด็น 3ล Social distancing ส่งเสริมการใช้ TSC ประเมินอนามัยสิ่งแวดล้อม ประเมินสุขาภิบาลอาหารและน้ำ และการสื่อสารให้ความรู้อื่นๆ ให้แก่ทุก Setting โดยเฉพาะ Setting ตลาดและร้านอาหาร ชุมชนแออัด ชุมชนก่อสร้าง ศาสนสถาน

ด้านการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการสาธิตแก่ประชาชนและเครือข่าย

จะมีการสนับสนุนพวกชุด DOH Hygiene Package ประชาชน DOH Hygiene Package เจ้าหน้าที่ เจลแอลกอฮอล์ หน้ากากผ้า โซเดียมไฮโปคลอไรต์ โดยมุ่งเน้นที่ Setting ตลาดและร้านอาหาร ชุมชนแออัด ชุมชนก่อสร้าง และสถานที่กักกัน

ด้านการสื่อสารความรู้และระยะห่างทางสังคม

ส่วนมากจะเป็นการลงพื้นที่เป็นหลัก มีการผลิตภาพข่าว/ข่าวแจก โปสเตอร์ แผ่นพับ ป้ายรณรงค์ สปอตโฆษณา คลิปวิดีโอ และInfographic โดยทั้งหมดนี้จะเน้นที่ประเด็นการส่งเสริมระยะห่างทางสังคม การล้างมือ การทำความสะอาดสถานที่ การจัดการสุขลักษณะ

การทำ Rapid Survey ในกิจการที่มีการผ่อนปรนในระยะที่ 2

- วัตถุประสงค์ของการทำ Rapid Survey คือเพื่อให้คำแนะนำสุขอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่สถานประกอบการที่ได้รับการผ่อนปรน และเพื่อประเมินสถานการณ์ผลการปฏิบัติตามมาตรการการผ่อนปรนกิจการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ระยะที่ 2

- วันที่ 22 – 28 พฤษภาคม 2563 ให้ศูนย์อนามัย สสจ. อบต. ลงพื้นที่สุ่มตรวจประเมิน และส่งข้อมูลรอบแรก ภายในวันที่ 25 พฤษภาคม 2563 ก่อนเวลา 16.30 น. รอบที่ 2 ภายในวันที่ 28 พฤษภาคม 2563 ก่อนเวลา 16.30 น.

- วันที่ 26 พฤษภาคม 2563 นำเสนอในที่ประชุม EOC กระทรวง และวันที่ 29 พฤษภาคม 2563 นำเสนอในที่ประชุม EOC กรมอนามัย

ข้อเสนอจากที่ประชุม

- ข้อคำถามในการออกแบบการทำ Rapid Survey สำหรับกิจการที่มีการผ่อนปรนระยะที่ 2 ควรเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับมาตรการของกรมอนามัย และอ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่ต้องตีความ

- ในการลงพื้นที่ทำ Rapid Survey สำหรับกิจการที่มีการผ่อนปรนระยะที่ 2 ต้องระบุเป้าหมายของการสำรวจให้ชัด ประเด็นที่อยากรู้คืออะไร ออกแบบให้ชัดเจน หลังจากได้ข้อมูลมาต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่าประเด็นไหนที่ไม่ผ่านและมีแนวทางการพัฒนาอย่างไร

- ในการทำ Rapid Survey ข้อมูลที่ได้มาต้องเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ต้องรู้ว่าข้อมูลที่ได้มานำไปใช้ประโยชน์อะไร ชี้เป้าอะไร กรณีที่ไม่ผ่านเกณฑ์แค่ 1 ข้อ แล้วแปรผลเป็นไม่ผ่านเกณฑ์ จะทำให้ผลการสำรวจส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์ ดังนั้นในการสำรวจครั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับมาตรการที่จะส่งผลต่อการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จริงๆ และให้น้ำหนักในข้อต่างๆที่แตกต่างกัน อาจแบ่งเกณฑ์คะแนนเป็น 3 ประเภท คือ ทำได้ดีเยี่ยม ปานกลาง และต่ำกว่าเกณฑ์

- บางเขตสุขภาพไม่ได้มี Setting ที่จะต้องไปประเมินตามจำนวนที่ส่วนกลางออกแบบมาให้ และไม่รู้จำนวนรวมของกิจการในเขตสุขภาพว่ามีกี่ที่ เช่นสวนพฤกษศาสตร์ กองถ่ายทำภาพยนตร์ ถ้าในกรณีแบบนี้ให้มีการออกแบบให้ชัดในการทำ Rapid Survey

- ในการลงไปประเมินให้เจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัยยืนเฝ้าดูหน้าร้านหรือกิจการที่เปิดทำการ แล้วสังเกตผู้ให้บริการและพนักงานที่ประจำร้านว่าทุกคนได้รับการวัดไข้ ใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือ การเว้นระยะห่างหรือไม่ ข้อประเมินไม่ควรเกิน 10 ข้อ ในแต่ละข้อให้แบ่งเป็น 5 ระดับ ให้ทีมรีบไปออกแบบประเมินเพราะต้องรีบลงพื้นที่ประเมิน

รายงานความก้าวหน้า STAG

- มีการประชุมปรับมาตรฐานการผ่อนปรนในระยะ 1 และระยะ 2 ร่วมกันของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และได้มีการรับรองเกณฑ์ มีมติในการปรับแก้ไขเกณฑ์ของทั้ง SHA MICE และการกีฬา และในวันที่ 25 พฤษภาคม 2563 นี้ จะมีการแถลงข่าวในประเด็นมาตรฐาน SHA แผนการดำเนินงานโครงการความปลอดภัยด้านสุขอนามัย ที่ โรงแรม ดิแอทินี โฮเทลแบงคอก กทม. และวันที่ 4 มิถุนายน 2563 จะมีการประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักเกณฑ์ มาตรการ และแนวทางการเตรียมความพร้อมเปิดกิจการ

- SME bank ได้ประสานความร่วมมือกับกรมอนามัย โดยเป้าประสงค์ในการร่วมมือกันของ SME bank ครั้งนี้ เพื่อให้สถานประกอบการที่มากู้เงินได้ดำเนินการตามมาตรฐานและแนวทางที่กรมอนามัยกำหนด ในขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการทำแผนความร่วมมือ สิ่งที่จะดำเนินการคือการพัฒนาสื่อเป็นหลัก โดยจะทำโครงการเสริมแกร่งผู้ประกอบการ SME ด้วยรักและห่วงใยเตรียมพร้อม ตั้รับ ปรับตัว สู่วิถี NEW NORMAL

การขับเคลื่อน Thai Stop COVID

Thai Stop COVID เป็น Plat form ที่จะต้องพัฒนาต่อเพื่อให้สถานประกอบการประเมินตนเองในระยะที่ยังไม่ได้รับการผ่อนปรนและใช้เป็นเครื่องมือในการทำ Rapid Survey รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับประชาชนที่จะมาเรียนรู้ ขณะนี้ได้มีการขอ พรก.เงินกู้เพื่อที่จะนำมาพัฒนา Plat form Thai Stop COVID เพราะในอนาคต Plat form นี้จะเป็นเครื่องมือทางด้านสาธารณสุขต่อไป

โครงการขอสนับสนุนตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการแก้ไขปัญหาเยียวยา

- ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้รับการจัดสรรทั้งหมด 45,000 ล้านบาท ซึ่งมีแผนงาน/โครงการ สำหรับแก้ปัญหาผลกระทบ COVID-19 ทั้งหมด 5 แผนงาน ในส่วนของกรมอนามัยจะอยู่ในแผนงานที่ 4 และ 5 คือ แผนเพื่อเตรียมความพร้อมด้านสถานพยาบาลและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและการกักตัวผู้ที่มีความเสี่ยงติดเชื้อ(แผนที่ 4) และแผนเพื่อรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินจากการระบาดของ COVID-19 (แผนที่ 5)
- ในกรอบวงเงินทั้ง 45,000 ล้านบาท ได้แบ่งกรอบเงินออกเป็น 3 กรอบ ดังนี้
 - กรอบ New public health and medical service จำนวน 30,000 ล้านบาท
 - กรอบ New digital health platform จำนวน 7,000 ล้านบาท
 - กรอบ New S curve สำหรับส่งเสริมเศรษฐกิจหลังสถานการณ์ COVID-19 จำนวน 3,000 ล้านบาท

โครงการที่กรมอนามัยส่งไปจะแบ่งเป็น 2 โครงการใหญ่ๆคือ โครงการยกระดับการส่งเสริมสุขภาพสร้าง “ฐานวิถีชีวิตใหม่”และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และโครงการผู้พิทักษ์อนามัยรอบรู้ ปี 2563

นายสังวร ทุ้งทองไว้

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นางศิริพร จริยาจิรวัฒนา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม